

20.03.2024

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Pelastusopiston kirjallinen asiantuntijalausunto

Asia HE 8/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle aikuiskoulutustuen, ammattitutkintostipendin ja vuorotteluvapaan lakkauttamista koskevaksi lainsäädännöksi
TPA 21/2023 toimenpidealoite aikuiskoulutustuen kehittämistyön käynnistämisestä

Pelastusopisto kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle aikuiskoulutustuen, ammattitutkintostipendin ja vuorotteluvapaan lakkauttamista koskevaksi lainsäädännöksi.

Pelastusopiston lakisääteisenä tehtävänä on antaa pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan ammatillista peruskoulutusta sekä pelastustoimen päällystön ammattikorkeakoulututkinto on johtavaa koulutusta (laki Pelastusopistosta 607/2006, 1 §). Vuonna 2023 Pelastusopistosta valmistui 40 alipäällystökurssin suorittanutta ja 46 hätäkeskuspäivystäjätutkinnon suorittanutta.

Alipäällystötutkintoa ja hätäkeskuspäivystäjän tutkintoa suorittavien joukossa on suuri joukko aikuiskoulutustuen varassa opiskelevia. Alipäällystötutkinnossa osuus on 90 % eli käytännössä lähes kaikki. Hätäkeskuspäivystäjätutkinnossakin osuus on yli puolet, 51 %. Alipäällystö- ja hätäkeskuspäivystäjätutkintoja opiskelevat ovat usein perheellisiä ja heidän elämäntilanteensa on sellainen, ettei opiskelu ilman aikuiskoulutustukea ei mahdollista, eikä opintolaina ole vaihtoehto opintojen rahoittamiseen. Koska opinnot edellyttävät Pelastusopiston uniikkien oppimisympäristöjen hyödyntämistä (harjoitusalue ja hätäkeskussimulaattori TUE-ympäristöineen) opintojen ja työssäkäynnin yhdistäminen ei onnistu.

Mikäli aikuiskoulutustuesta luovutaan, tarkoittaa se väistämättä edellä mainittuihin tutkintoihin hakeutuvien määrän laskua, alipäällystökurssin osalta jopa romahdusta. Tämä heijastuu suoraan pelastustoimen suorituskykyyn ja hätäkeskusten toimintaan, koska Pelastusopistolta ei tuossa tapauksessa valmistu riittävästi henkilöstöä. Tällä hetkellä pelastustoimessa suurin pula on pelastajista, mutta nyt jo joillakin alueilla on havaittavissa pulaa alipäällystöstä. Kunpelastajamäärää kasvatetaan, seuraa siitä myös alipäällystön tarpeen kasvua, koska alipäällystö toimii lähiesihenkilötehtävissä. Hätäkeskuksissa on ollut jo vuosia krooninen hätäkeskuspäivystäjäpula, jonka hoitamiseksi on lisätty koulutusmääriä. Jos koulutukseen ei ole riittävästi hakijoita, koulutusta ei pystytä järjestämään, mikä edelleen lisää henkilöstövajasta.

Edellä olevan perusteella Pelastusopisto pitää aikuiskoulutustuen lakkauttamista sekä pelastustoimen että hätäkeskuslaitoksen henkilöstön saatavuuden osalta kriittisenä. Ottaen huomioon pelastustoimen ja hätäkeskuslaitoksen työvoimavaltaisuuden ja ennen kaikkea näiden kriittisen merkityksen yhteiskunnallisina turvallisuustoimijoina vaihtoehtoinen opintojen tukemisen järjestelmä on ehdottomasti oltava.

Rehtori

Mervi Parviainen

Koulutusjohtaja

Minna Hirvonen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Pelastusopisto
20.03.2024 klo 11:52. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.